

Bengt Pleijel
... Aby ste vedeli... Putovanie Prvým listom Jánovým

Biblické citáty v knihe sú použité z Biblie, Písma svätého Starej a Novej zmluvy,
Liptovský Mikuláš, Tranoscius, 2010.

Vo švédskom origináli vyšlo pod názvom ... För att ni skall veta... En vandring
genom Johannes första brev vo vydavateľstve Vetekornet, Uddevalla, Švédsko, 1991
Slovenský preklad vychádza s láskavým súhlasom autora Bengta Pleijela.
Preklad zo švédskeho originálu: Milan Žitný, 2015
Preklad diela podporil Literárny fond.
Slovenské vydanie © Tranoscius, 2015

ISBN 978-80-7140-479-8

Prečo Ján píše svoj list?

Aby posilnil tých, ktorí veria.

Ján píše svoje evanjelium, aby sme VERILI.

– Ale toto je napísané, aby ste verili, že Ježiš je Kristus, Syn Boží, a –
veriac – aby ste mali život v Jeho mene. J 20, 31

Ján píše svoj list, aby sme VEDELI.

– Toto som napísal vám, veriacim v meno Syna Božieho, aby ste
vedeli, že máte večný život. 1J 5, 13

Podľa Jána teda jestvujú v kresťanskej viere dva kroky:
Prvým krokom je veriť v Ježiša Krista, Božieho Syna.
Druhým je vedieť, že v ňom máme večný život.

Je možné veriť bez toho, aby sme vedeli.

Vtedy sa môžeme cítiť neisti.

Môžeme pochybovať.

Naozaj žijem v Kristovi?

Takéto otázky sa vyskytujú v živote každého kresťana.

Je však očividne Božím želaním a vôľou, aby ten, kto verí, aj vedel.

Boh nechce, aby si Jeho ľud nebol istý Jeho láskou.

Čo odpovieš na otázku: Si kresťan? Si Božie dieťa?

Odpovedáš vari takto:

Ani vlastne neviem.

Snažím sa, ako len viem.

Dúfam, že raz ním budem.

Náš nebeský Otec chce, aby si odpovedal: Áno, som. Som Jeho
dieťa skrze Ježiša.

Keď nájdeme tú odpoveď, veľa sa toho stane.

Získame novú odvalu hovoriť s inými o tom, čím nám prekypuje
srdce.

Nájdeme obnovu v modlitbách, v chválospevoch, v službách
Božích, v spoločenstve s ostatnými kresťanmi.

Ján sa vo svojom liste obracia na tých, ktorí veria v Ježiša. Chce ich povzbudiť a posilniť vo viere a pomôcť im dospieť k vnútornej istote.

Aby vedeli, že majú večný život.

Tak ako Ján píše niektorým, aby ich posilnil, zároveň píše kriticky proti iným, aby ich odhalil.

Odhalíť tých, čo vedia

Ak je „agnostikom“ niekto, kto nevie, potom je „gnostikom“ niekto, kto vie.

Gnostici boli v tej dobe najnebezpečnejšími nepriateľmi kresťanstva.

Ján sa obracia proti týmto gnostikom – týmto „vediacim“ – aby obnažil ich falošnú sebaistotu.

Gnosticizmus bol zmesou myšlienok a názorov pochádzajúcich z viacerých smerov.

Bolo v ňom západné myslenie a východná mystika.

Gnostici rozlišovali medzi duchom a hmotou, dušou a telom.

Telo nebolo chrámom Ducha Svätého, ale bolo väzením duše.

Boh bol duchovnou bytosťou vzdialenou od ľudských problémov.

Že Boh sa stal človekom Ježišovým narodením, bola pre gnostikov veľmi neprístupná myšlienka.

Gnostici rozlišovali aj medzi historickým Ježišom a Kristom.

Kristus bol podľa gnostikov vyžarovaním Božej podstaty. Ježiš bol človek.

Krstom v Jordáne Kristus podľa nich splynul s Ježišom na niekoľko rokov.

Avšak tesne pred ukrižovaním Kristus podľa gnostikov opustil Ježiša.

Boží Syn podľa nich nemohol trpieť a umrieť.

A preto popierali Ježišovu obeť zmierenia. Ježiš sám bol iba človek, veľký človek a mysliteľ. Ale nič viac.

Učenie gnostikov vplývalo aj na ich život.

Čo si robím s telom, to nevlýva na ducha, tvrdili.

Preto sa vyžívali v slobode. Holdovali svojim chútkam.

Veď na tom nezáleží, ako žijem.

Pre Jána sú títo gnostici najnebezpečnejšími nepriateľmi kresťanstva. Ak sa ich myšlienky presadia v cirkevnom zbore, pomíne všetka útecha a radosť.

Boh k nám neprišiel skrze Ježiša.

Zmierenie sa nekonalo.

Niet nikoho, kto by mohol sňať naše bremeno hriechu a odniesť ho preč.

Niet lásky, ktorá by nás mohla premknúť.

A kde niet lásky, tam zmlkne aj chválospev.

Všetko spustne.

Ján sa obracia proti týmto vediacim, ktorí ničia kresťanskú vieru. A obracia sa na tých, ktorí veria, že im pomôže stavať na takom základe, ktorý im poskytne skutočnú istotu.

Viesť tých, ktorí veria

Ján vedie tých, ktorí veria, k väčšej istote tým, že im dáva tri testy viery. Môžeme si preveriť svoju vieru a uvidíme, ako na tom sme. Tieto testy však neslúžia na to, aby sme ustrnuli v sebazrkadlení a sebakritike. Tieto testy nám chcú ukázať cestu.

1. TEST UČENIA

V akého Ježiša veríš, pýta sa Ján.

Je to pravý Boh a pravý človek?

Čo pre teba znamená kríž?

Umrel Ježiš a vstal z mŕtvych, aby sme my mohli žiť?

Test učenia nájdeš osobitne v 1. kapitole, ale aj v časti 2, 18 – 27;

4, 1 – 6, 13 – 21.

2. TEST POSLUŠNOSTI

Učenie a život patria dokopy. Vieru treba žiť v poslušnosti.

Čo pre teba znamenajú Božie prikázania?

Správaš sa podľa Ježišových slov?

Poslušnosť a chválospev spolu súvisia. Prečítaj si o tom v Liste apoštola Pavla Filipským 2, 5 – 11.

Test poslušnosti u Jána nájdeš v časti 2, 3 – 6; 2, 28 – 3, 10, ako aj v časti 5, 1 – 5.

3. TEST LÁSKY

Tento list píše Ján, apoštol lásky. Ustavične počúvame upozornenie, aby sme Ježišovej láske dovolili prúdiť naším vnútrom.

Test lásky nájdeš v časti 2, 7 – 11; 3, 11 – 18; 4, 7 – 21; 5, 1 – 5.

Ak sú nedostatky v tvojom kresťanskom živote, v tvojom cirkevnom zbore, v tvojom spoločenstve s ostatnými kresťanmi, polož si najskôr otázku, ako je to s tvou vierou v Ježiša a s poslušnosťou voči Nemu. Niet sa čo čudovať, že si smädný, keď ti niekto zastavil prívod z prameňa.

Ján nás chce priviesť k istote tak, že nás privedie k prameňu.

A chce nám dať slovo, aby sme sa ním posilnili.

Pavel hovorí o pevnom pokrme.

Mlieko a malinovka nám neumožnia dozrieť vo viere.

Nestačí len obdivovať stôl s obedom.

Pokrm treba aj jesť.

Bude dobre, ak budeš vedieť, akú vitamínovú tabletku máš v dlani.

Ale bude ešte lepšie, ak ju aj užiješ.

Aby si vedel, na to musíš prijímať pokrm...

LITERATÚRA

Bertil E. Gärtner	Johannesbrevnen, Verbum
John R. W. Stott	Epistles of John, The Tyndale Press
George Johnsen	Johannes forste, annet och tredje brev, Luther Forlag
Kai Kjær-Hansen	Johannes brevene. Credo Forlag, Kodaň
Per Lønning	Det fjerde lys. Forlaget Land og Kirke, Oslo
Arthur Johansson	Ord av evighet, Diakonistytelsens bokforlag
Helge Backman	Johannesbrevnen, Verbum
Olaf Moe	Seirende tro, Forlaget Land og Kirke, Oslo

Ako čítať túto knihu

Knihou sa vinie červená niť.

Nájdeš ju v piatich nadpisoch, ktoré uvádzajú každú kapitolu. Každé také slovo ťa povedie o krok bližšie k istote.

BYŤ

Byť v sile Slova, byť vo svetle Božom a pri Ježišom kríži znamená stáť na pevnom základe. Tu je východisko pre naše dozrievanie.

RÁŠŤ

Mnohí kresťania ustrnuli v raste. Sú stále iba bábätkami vo viere. Tu však získame pomoc, aby sme rástli vo viere i v poslušnosti, v jasnozrivosti a sile, aby sme dozrievali pre úlohy, ktoré má Pán pre nás pripravené.

MAŤ ODVAHU

Získame pomoc urobiť krok do Božieho slova a tam pevne uchopiť, čo Boh hovorí a sľubuje. A získame pomoc, aby sme mali odvahu žiť tak s Bohom, ako aj s ľuďmi.

SVEDČIŤ

Naša istota sa zvyšuje, keď svedčíme o svojej viere. Keď sa rozprávame s inými o tom, akej pomoci sa nám dostalo, akú lásku sme stretli, akú silu sme získali a ako to všetko dnes nájdeme.

VEDIEŤ

Základom mojej istoty je to, že Boh je môj Otec, Ježiš je môj Spasiteľ a Duch Svätý je môj Pomocník a že ja svojím srdcom môžem počúvať ich poslanstvo určené pre mňa.

V knihe je 19 študijných kapitol,

ktoré možno čítať spoločne s inými alebo jednotlivu. Ponúka sa nám prehľad toho, čo chce Ján povedať. Pri čítaní sa dostaneme s Jánom na rovnakú vlnovú dĺžku. Rozhovor o nastolených otázkach nám môže pomôcť napredovať na ceste viery. Kniha je schválená švédskou cirkevnou vrchnosťou pre činnosť vzdelávacích krúžkov.

Je tu 66 putovaní

čiže meditácií na čítanie a osvetľovanie jednotlivu alebo spolu s inými. Čítaj pomaly. Pokrm dôkladne požuj. Môžeš postupovať napríklad takto:

- **UVOLNI SA**
Sed pokojne a pohodlne, ale sústredene.
Vydýchaj všetko zo svojho vnútra. Všetko, čo ti víri hlavou.
- **MODLI SA MODLITBU,**
ktorá je nad meditáciou. Opakuj ju. Spochiň v nej. Teraz si pred Pánom. Čakaj od Neho všetko.
- **PREČÍTAJ SLOVO BIBLIE**
z Jánovho listu, ktoré uvádza meditáciu. Čítaj to opakovane.
Nechaj to slovo klesnúť do seba. Nauč sa ho naspamäť.
- **ČÍTAJ PUTOVANIE**
pomocou tohto biblického slova. Čítaj pomaličky. Prípadne nahlas. Neponáhľaj sa.
Premýšľaj o tom, čo stojí v tom-ktorom citáte.
- **POZERAJ SA NA JEŽIŠA**
Je teraz s tebou cez svoje slovo. Začni sa s Ním rozprávať.
Vyzdvihni vo vyznaní to, čo si videl zo svojho hriechu. Otvor sa Jeho odpusteniu, Jeho životu, Jeho láske, Jeho Duchu...
- **VYZDVIHNI V PROSBE**
niektoré osoby. Pozdvihni ich do biblického slova. Načrtni ich obraz viery, v ktorom uvidíš, ako do nich vojde bohatstvo biblického slova.
Ďakuj za nich Bohu. Odpusť im, ak ti ublížili.
- **ZASPIEVAJ SVOJ CHVÁLOSPEV**
Veleb Pána. Vyjadri svoju lásku k Nemu.

Červená niť Prvým listom Jánovým

1. **Byť v sile Slova**
Slovo dáva fakty 1, 1
Slovo dáva život 1, 2
Slovo dáva spoločenstvo 1, 3
Slovo dáva radosť 1, 4
2. **Byť v Božom svetle,**
kde tma nemá šancu 1, 5
kde nemôžem povedať: Nezáleží na tom,
ako budem žiť 1, 6
kde je spojenie i očista 1, 7
kde nemôžem povedať: Som v podstate dobrý 1, 8
kde nájdem cestu von zo sebaklamu 1, 9
kde nebudem tvrdiť, že som bez hriechu 1, 10
3. **Byť pri Ježišom kríži,**
kde sa mi zhnusí hriech 2, 1
kde si ma získa láska k Ježišovi 2, 2
4. **Rásť v poslušnosti**
tým, že sa budeme pevne držať Jeho prikázaní 2, 3 - 4
tým, že budeme putovať ako Jeho nasledovníci 2, 5 - 6
5. **Rásť v láske**
tým, že sa budeme obnovovať Ježišom 2, 7 - 8
tým, že ostaneme vo svetle 2, 9 - 11
6. **Rásť v zrelosti**
ako synovia a dcéry 2, 12, 13c
v mužov a ženy 2, 13c, 14c
v otcov a matky 2, 13a, 14b
7. **Rásť v jasnozrivosti**
o tom, čo je v srdci 2, 15

o tom, čo je vo svete	2, 16
o tom, čo ostane, keď všetko iné pominie	2, 17
o nebezpečenstvách konca čias	2, 18
o vnútorných nepriateľoch cirkvi	2, 19
8. Rásť v sile	
tým, že prijmeme pomazanie Ducha Svätého	2, 20 – 21
tým, že obstojíme v priznaní sa k Ježišovi, Božiemu Synovi	2, 22 – 23
tým, že zotrváme pri Slove	2, 24 – 26
tým, že zotrváme pri priznaní sa k nášmu vnútornému človeku	2, 27
9. Mať odvahu tešiť sa z Ježišovho príchodu	
preto, aby sme už patrili Jemu	2, 28
preto, aby sa Boží život zrodil v nás	2, 29
preto, aby nás Otec miloval	3, 1
preto, aby Otec odhalil, aké má s nami veľké plány	3, 2 – 3
10. Mať odvahu veriť, že Ježiš zomrel a vstal z mŕtvych,	
aby sňal moje hriechy	3, 4 – 5
aby mi dal svoju spravodlivosť	3, 6 – 7
aby sa stal mojím Pánom	3, 8
aby som smel žiť s Ním	3, 9 – 10
11. Mať odvahu naplno žiť život z Ježiša	
vo svete	3, 11 – 13
v cirkevnom zbore	3, 14 – 15
v konaní a v pravde	3, 16 – 18
12. Mať odvahu predstúpiť pred Boha	
so zlým svedomím	3, 19 – 20
so smelými modlitbami	3, 21 – 22
s vierou a láskou	3, 23 – 24
13. Svedčiť, že vo svete je Boží pomocník,	
ktorý nám pomôže skúmať, čo čítame a počúvame	4, 1

ktorý nám pomôže vyznávať Ježiša ako nášho Spasiteľa	4, 2 – 3
ktorý nám pomôže zvíťaziť a nájsť spravodlivosť	4, 4 – 6

14. Svedčiť, že vo svete je Božia láska

a my sme ju dostali	4, 7
a my sme ju stretli	4, 8
a vieme, kde ju možno dostať a stretnúť.	4, 9 – 10

15. Svedčiť, že vo svete je Boží ľud,

kde uvidíme lásku	4, 11 – 12
kde môžeme rásť v láske	4, 13
kde môžeme svedčiť o láske	4, 14 – 15
kde môžeme spočinúť v láske	4, 16

16. Svedčiť, že vo svete je Božia sila,

ktorá rozoženie naše obavy	4, 17 – 18
ktorá poháňa lásku	4, 19 – 21

17. Vedieť, že Boh je náš Otec

a my smieme žiť ako Jeho deti	5, 1a
a my smieme žiť v Jeho láske.	5, 1b – 3
a my smieme žiť v Jeho víťazstve	5, 4 – 5

18. Vedieť, že Ježiš je náš Spasiteľ,

ktorý za nás dáva svoj život na kríži	5, 6
ktorý za nás dáva svoj život v krste a Večeri Pánovej	5, 7 – 8
ktorý nám dáva svoj život skrze živé Božie slovo.	5, 9

19. Vedieť, že Duch Svätý je náš Pomocník,

ktorý nás naplňa životom z Ježiša	5, 10
ktorý nám dáva istotu životom z Ježiša	5, 11 – 13
ktorý nás privádza k modlitbe životom z Ježiša	5, 14 – 15
vďaka ktorému sprostredkujeme život z Ježiša svojmu bratovi	5, 16 – 17
vďaka ktorému nás ochraňuje život z Ježiša	5, 18 – 19
vďaka ktorému náš život z Ježiša naplňa chválospevom	5, 20 – 21

Byť

I, I – 2, 2

Byť v sile Slova

Slovo dáva fakty	I, 1
Slovo dáva život	I, 2
Slovo dáva spoločenstvo	I, 3
Slovo dáva radosť	I, 4

Byť v Božom svetle,

kde temnota nemá šancu	I, 5
kde nemôžem povedať: Nezáleží na tom, ako budem žiť	I, 6
kde je spojenie i očista	I, 7
kde nemôžem povedať: Som v podstate dobrý	I, 8
kde nájdem cestu von zo sebaklamy	I, 9
kde nemôžem povedať: Som bez hriechu	I, 10

Byť pri Ježišovom kríži,

kde sa mi zhnuší hriech	2, 1
kde si ma získa láska k Ježišovi	2, 2

I. Byť v sile Slova

I, I - 4

1. Čo bolo od počiatku,
čo sme počuli,
čo sme videli na vlastné oči,
na čo sme pozerali
a čoho sa nám dotýkali ruky,
(o tom svedčíme, totiž)
o Slove života.
2. A ten život sa zjavil,
my sme (Ho) videli,
svedčíme (o Ňom)
a zvestujeme vám večný život,
ktorý bol u Otca
a zjavil sa nám.
3. Čo sme (teda) videli a počuli,
zvestujeme aj vám,
aby ste aj vy mali
spoločenstvo s nami.
Naše spoločenstvo
aby bolo s Otcom a s Jeho Synom
Ježišom Kristom.
4. Toto vám píšeme,
aby naša radosť
bola úplná.

Slovo dáva fakty

Slovo dáva život

Slovo dáva
spoločenstvo

Slovo dáva radosť

Námety na rozhovory

Verš 1: Porovnaj 1M 1, 1; J 1, 14; 2Pt 1, 16; J 20, 27
Prví kresťania neverili proti všetkému rozumu.
Chcú mať fakty. Hľadajú dôkazy. Sk 1, 3
Sú ľudia našej súčasnosti väčší alebo menej verní
Bohu, ako boli prví kresťania?

Verš 2: Čo rozumieme pod životom? Opíš opravdivý, svieži život.
Čo o tom hovorí Biblia? Kol 3, 4; J 14, 6; Ž 36, 9 - 10
Ako získame účasť na tom, o čom hovorí Biblia?

Verš 3: S kým budeme mať toto spoločenstvo podľa tohto verša?
Ako získame toto spoločenstvo? Por. J 17, 21
Prečo funguje/nefunguje naše vzájomné spoločenstvo?

Verš 4: Porovnaj J 15, 11; 16, 24; 17, 13
Viete si predstaviť dokonalú radosť?
Čo nás robí naozaj radosťmi?
Možno si predstaviť radosť a zármutok súčasne?
2K 1, 3 - 5; 6, 10